

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2019-12- Nr. (29.2E)-6K-
Į 2019-11-26 Nr. S - 4214

**DĖL BEDRŲJŲ FUNKCIJŲ CENTRALIZAVIMO NACIONALINIAME BENDRŲJŲ
FUNKCIJŲ CENTRE VERTINIMO**

Finansų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2019 m. lapkričio 26 d. pavedimą Nr. S – 4214 ir išnagrinėjusi įstaigų (toliau – Įstaigos), kurių buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijos Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre (toliau – NBFC) atliekamos centralizuotai, raštuose išdėstytas problemas, teikia apibendrintą informaciją bei pasiūlymus dėl tolimesnio centralizuotai atliekamų funkcijų tobulinimo.

Iš pateiktos informacijos galima daryti išvadą, kad esminės priežastys, lėmusios Įstaigų nurodytas problemas yra:

- 1) nepakankama NBFC atliekamų funkcijų kokybė (klaidingi įrašai informacinėse sistemose, pasitaikančios klaidos rengiamuose teisės aktų projektuose, pavėluotai arba nesilaikant nustatytų terminų atliekamos užduotys ir t. t.);
- 2) pailgėję buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo procesai dėl bendrų informacinių sistemų nebuvimo.

Sprendžiant šias problemas ir siekiant geresnės centralizuotai atliekamų funkcijų kokybės, siūlomos šios priemonės:

- procesų standartizavimas, kurio metu būtų suvienodinta Įstaigų buhalterinė apskaita, parengti detalūs apskaitos tvarkos aprašai, kurie užtikrintų, kad tos pačios ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai apskaitoje būtų registruojami vienodai (vykdoma). Standartizavus procesus atsiras galimybė sparčiau diegti standartizuotus veiklos apimtis mažinančius skaitmeninius sprendimus, gerinti atliekamų funkcijų kokybę, būtų lengviau pasirengti bendrų informacinių sistemų diegimui;
- bendrų informacinių sistemų naudojimas, pereinant prie vieningų finansų valdymo ir apskaitos, personalo administravimo bei dokumentų valdymo informacinių sistemų. Tai sudarytų sąlygas funkcijas atlikti naudojant tas pačias procedūras, aiškiai įsivertinti darbo krūvius, automatizuoti dalį procesų, taip taupant resursus ir didinant funkcijų konsolidavimo pridėtinę vertę;

- perėjimas prie elektroninių duomenų kaupimo, palaipsniui atsisakant popierinių dokumentų saugojimo. Tai leistų suvienodinti apie darbuotojus kaupiamų duomenų apimtį, išspręstą problemą dėl asmens bylų naudojimo prioriteto (kam svarbiau – Centrai, kuris administruoja bylas, ar įstaigai, kuriai reikia informacijos iš bylos), su darbuotojų duomenimis patogiai galėtų dirbti tiek įstaigos, tiek Centras;

- visų centralizuotai atliekamų personalo administravimo funkcijų unifikuojimas, parengiant rekomendacijas Įstaigoms dėl vienodo personalo administravimo funkcijų vykdymo (vykdoma). Priemonė užtikrins, kad įstaigose būtų taikoma vienoda personalo administravimo praktika, dokumentų šablonai, ženkliai pagerėtų atliekamų funkcijų kokybė, kadangi mažėtų klaidų tikimybė dėl žmogiškojo faktoriaus bei būtų užtikrinta, kad funkcijos atliekamos, laikantis visų teisės aktų reikalavimų;

- NBFC administracinių / metodologinių gebėjimų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo srityje stiprinimas (vykdoma). Priemonė padės formuoti bendrą funkcijų atlikimo praktiką, sudarys sąlygas teikti metodinę pagalbą ir rekomendacijas dėl funkcijų atlikimo, sparčiau vienodinti ir paprastinti procesus, lengviau adaptuoti naujas procedūras tiek Centre, tiek įstaigose;

- NBFC atliekamų buhalterinės apskaitos funkcijų kontrolės mechanizmo / sistemos sukūrimas ir efektyvios NBFC pavestų personalo administravimo užduočių atlikimo kokybės kontrolės sistemos sukūrimas (vykdoma). Priemonė užtikrins tinkamą pagrindinių procesų stebėseną ir savalaikį reagavimą į kokybės ir terminų nuokrypius;

- informacinės sistemos „E. sąskaita“ reglamentavimo tobulinimo inicijavimas, parengiant ir pateikiant siūlymus, kurie leistų užtikrinti tvarų ir optimalų sąskaitų pateikimo ir gavimo elektroniniu būdu modelio veikimą, organizuoti informacinės sistemos „E. sąskaita“ plėtrą (vykdoma).

NBFC veiklos efektyvumo planuojama siekti ir įgyvendinant šias bendrąsias priemones:

- sukurti NBFC naujai priimamų darbuotojų kvalifikacijai kelti reikalingas mokymo programas ir mokymo sistemą (vykdoma);

- baigti NBFC darbuotojų darbo funkcijų atlikimo vietos perkėlimo iš Įstaigų procesą;

- tobulinti NBFC vidinius administracinius procesus ir struktūrą, siekiant užtikrinti spartų informacijos teikimą įstaigos viduje (vykdoma);

- pasirengti ir įgyvendinti tolesnius buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo konsolidavimo etapus (vykdoma);

- stiprinti NBFC administracinius gebėjimus skaitmenizavimo ir projektų valdymo (planavimo ir įgyvendinimo) srityse;

- diegti trumpojo laikotarpio skaitmeninimo sprendimus buhalterinės apskaitos (pvz. elektroninių sąskaitų pateikimo integracinė platforma su FVAIS), personalo administravimo (pvz. atostogų savitarnos modulis) ir dokumentų valdymo (pvz. duomenų mainų ir automatinio apdorojimo sprendimai Centro ir įstaigų naudojamose DVS) srityje, sudarančius galimybes paprastinti procesus buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo procesus, mažinti popierinių dokumentų srautą ir užtikrinanti spartesnę užduočių pateikimą Centrai (vykdoma).

Siekiant teisinio reglamentavimo aiškumo, Finansų ministerija parengė Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo projektą, kuris artimiausiu metu bus pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybei. Šio projekto vienas iš tikslų – aiškiau reglamentuoti viešojo sektoriaus subjektų ir centralizuotai apskaitą tvarkančios įstaigos pareigas ir atsakomybes.

Atkreipiamė dėmesį, kad didžioji dalis NBFC veiklos kokybės ir efektyvumo problemų gali būti išspręstos tik įdiegus bendras buhalterinės apskaitos, personalo administravimo ir dokumentų valdymo informacines sistemas bei įgyvendinus kitus informacinių technologijų sprendimus, patobulinus tiek centralizuotus, tiek vidaus procesus Įstaigose ir baigus NBFC darbuotojų perkėlimą į vienas patalpas.

Diegiant bendras sistemas trumpuoju laikotarpiu labai svarbus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vaidmuo operatyviai tobulinant VATIS / VATARAS (registro klaidų taisymas, korektiško ir spausaus veikimo užtikrinimas, pritaikymas prie galiojančių teisės aktų reikalavimų, kokybiškos ir funkcionalios savitarnos sprendimo realizavimas ir kt.) ir aktyvus Įstaigų bendradarbiavimas, keičiant Įstaigos buhalterinės apskaitos sistemą į bendrą buhalterinės apskaitos sistemą. Taip pat svarbiu Įstaigų konstruktyvų bendradarbiavimą ir NBFC funkcijų kokybės augimo galimybę ribojančiu veiksnium vis dar išlieka neretai pasitaikantis Įstaigų prisirišimas prie joms būdingo istoriškai susiklosčiusio buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų organizavimo principų taikymo. Todėl, šio požiūrio pokyčiui užtikrinti būtinas ir Įstaigų sąmoningumo lygio bei dalykinio komunikavimo kultūros didinimas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, tikimės, kad laiko poreikio faktoriaus valstybės mastu atliktų bendrųjų funkcijų konsolidavimo sprendimų efektyvumui pasiekti suvokimas ir numatomos įgyvendinti priemonės NBFC veiklos efektyvumui didinti sukuria visas prielaidas laikyti buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimo sprendimus pasiteisinusiais.

Finansų ministras

Vilius Šapoka